

Unge solarievaner 2015

– en kortlægning

Unge solarievaner 2015 – en kortlægning

Denne rapport er udarbejdet af Solkampagnens evalueringsenhed CEDS (Center of Excellence for evaluering og monitorering under den Danske Solkampagne) ved:

Maria Kristine Hagelskær Meyer

- Analysemedarbejder, cand.scient.san.publ (Folkesundhedsvidenskab)

Julie Hedegaard Mortensen

- Studentermedhjælper, stud.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)

Christine Lind Behrens

- Analyse- og evalueringskonsulent, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)
- Ansvarlig kontaktperson for denne kortlægning – kan kontaktes på behrens@cancer.dk og tlf: 35 25 77 36)

Uddrag, herunder figurer, tabeller og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:

Meyer MKH, Mortensen JH & Behrens CL

Unge solarievaner 2015 – en kortlægning

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2016

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Telefon 3525 7500

Rapporten findes på www.skrunedforsolen.dk

Forsidebillede: Colourbox

ISBN: 978-87-7064-328-3

Copyright©

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)

December 2016

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Solariebrug øger risikoen for hud- og modermærkekræft, og selv et lille forbrug er skadeligt. Børn og unge er særligt sårbare, når det kommer til den skadelige stråling fra solarier. Derfor er det problematisk, at vi med denne undersøgelse finder, at størstedelen af 15-25-årige tidligere og nuværende solariebrugere havde deres debut i solariet før de fyldte 18 år, og at 24 % var under 14 år, første gang de brugte et solarie.

Stadigt flere lande indfører en aldersgrænse på 18 år for solariebrug. I Danmark derimod er det fortsat tilladt for børn i alle aldre at lægge sig under rørene med den kunstigt fremstillede uv-stråling.

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne startede i 2007 en større indsats for at få især unge til at slukke solariet. Heldigvis har mange unge fulgt kampagnens råd, og andelen af 15-25-årige solariebrugere faldt fra 41 % i 2008 til 10 % i 2013. Ifølge analyserne i denne rapport ser det desværre ud til, at den positive udvikling er stoppet. Faktisk ser vi en svag stigning i andelen af solariebrugere – fra 10 % i 2013 til 14 % i 2015. Derfor tyder det på, at kampagner og informationsindsatser ikke kan stå alene – vi skal have danske politikere på banen, så de kan følge de gode eksempler fra vores nabolande og indføre en aldersgrænse på 18 år for solariebrug i Danmark.

Peter Dalum, Projektchef i Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne
December 2016

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	4
Konklusioner og anbefalinger.....	5
1. Indledning.....	7
2. Unges brug af solarium	10
3. Solariedebut	13
4. Solskoldninger ved solariebesøg	16
5. Holdninger til solariebrug.....	17
6. Holdninger til en aldersgrænse på 18 år for solariebrug	23
7. Unges viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft	24
8. Unges opfattelse af risikoen ved eget solariebrug.....	25
9. Metode.....	26
Litteratur	28

Sammenfatning

Solariebrug er kræftfremkaldende, og går man i solarium, har man en 20 % øget risiko for at få modermærkekræft. Personer under 35 år, som går i solarium, har en øget risiko for at få modermærkekræft på 60 %. Derudover stiger risikoen for modermærkekræft yderligere, jo oftere man bruger solarium [1].

I denne rapport belyses 15-25-åriges solarievaner i 2015 samt udviklingen i unges solarievaner fra 2007-2015. Kortlægningen er baseret på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse med svar fra 1.000 respondenter i alderen 15-25 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn, alder og region.

Unge danskeres brug af solarium

14 % af de adspurgte unge har brugt et solarium mindst én gang det seneste år. 5 % har brugt solarium hver måned eller oftere. Piger har i højere grad brugt solarium end drenge. Andelen af unge solariebrugere faldt fra 41 % i 2008 til 10 % i 2013, hvorefter der er sket en lille stigning til 14 % i 2015.

Debutalder ved solariebrug

57 % af tidligere og nuværende solariebrugere var mellem 14 og 17 år, første gang de gik i solarium. 24 % havde deres solariedebut, før de fyldte 14 år. Konfirmation og nysgerrighed var de primære årsager til, at de unge prøvede solarium første gang.

Solskoldninger ved solariebrug

30 % af solariebrugerne har oplevet af blive solskoldet efter et solariebesøg

Holdninger til solariebrug

61 % af unge mener *ikke*, at det er moderne at gå i solarium, og halvdelen (52 %) mener, at solariebrug giver en pæn kulør. Cirka 1 ud af 5 mener, at det er en god ide at gå i solarium inden en solferie, for herved at forberede huden på en øget solesponering. 45 % af unge tror, at de fleste danske 15-25-årige bruger solarium mindst én gang årligt.

Aldersgrænse for solarier i Danmark

I Danmark er der ingen aldersgrænse for solariebrug. Over halvdelen (57 %) af unge danskere mener, at der bør være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium.

Viden om solariebrug

Mere end 8 ud af 10 (86 %) unge mellem 15 og 25 år ved, at solariebrug øger risikoen for kræft. 29 % af solariebrugerne mener dog ikke, at deres eget forbrug øger deres risiko. 7 % af 15-25-årige mener, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver skoldet og 4 % mener, at det er sundt at gå i solarium.

Konklusioner og anbefalinger

Konklusion:

Andelen af 15-25-årige solariebrugere faldt fra 41 % i 2008 til 10 % i 2013. I denne rapport ser vi dog, for første gang siden 'Sluk solariet'-kampagnens start i 2007, en lille stigning i andelen af solariebrugere – fra 10 % i 2013 til 14 % i 2015.

Anbefaling:

Det er afgørende, at Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden fortsat arbejder på at informere om risikoen ved solariebrug, så også nye generationer af unge bliver opmærksomme på, at de bør slukke solariet.

Konklusion:

80 % af unge tidligere og nuværende solariebrugere, havde deres debut før de fyldte 18 år, og 24 % var under 14 år første gang, de gik i solarium.

Anbefaling:

Når langt de fleste solariebrugere starter med at gå i solarium, før de fylder 18 år, kan det tænkes, at mange slet ikke ville starte, hvis der var en aldersgrænse for at gå i solarium, når man er under 18 år. Derfor opfordrer Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne fortsat politikerne til at tage ansvaret for børn og unges sundhed på sig og indføre en aldersgrænse på 18 år for solariebrug. Manglen på en aldersgrænse sender et signal om, at solariebrug ikke er så farligt.

Konklusion:

Hver femte unge mener, at forbruning i solarium inden en solferie er en god idé for at forberede huden på uv-strålingen sydpå. En forbruning af huden inden en solferie giver kun en beskyttelse svarende til at anvende en solcreme med faktor 2. Denne begrænsede beskyttelse skal holdes op imod, at solariebrug øger risikoen for kræft i huden.

Anbefaling:

Det er vigtigt at kommunikere, at man *ikke* bør forbrune sin hud i solarium inden en solferie. Solariebrug er kræftfremkaldende og bør undgås.

Konklusion:

Næsten halvdelen (45 %) tror, at de fleste 15-25-årige går i solarium årligt. Denne rapport viser imidlertid, at 14 % af 15-25-årige har været i solarium inden for det seneste år.

Anbefaling:

Solariebrug er ikke længere en udbredt adfærd blandt unge, og det er vigtigt at kommunikere, at langt de fleste unge ikke går i solarium. Ellers risikerer vi, at unge begynder at gå i solarium i troen om, at alle andre gør det.

Konklusion:

28 % af solariebrugerne mener ikke, at deres solariebrug udgør en risiko for at få kræft i huden, da de bruger det i et begrænset omfang.

Anbefaling:

Solkampagnen bør øge kommunikationen omkring, at selv et lille solarieforbrug kan være skadeligt.

1. Indledning

I denne rapport kortlægges unges solarievaner i 2015 [2-7]^{1,2}. I rapporten belyses solariebrug blandt unge danskere i alderen 15-25 år. Det undersøges, hvor mange unge, som bruger solarium, hvor gamle de var, da de startede deres solariebrug, om de er blevet solskoldet efter et solariebesøg, hvad deres holdninger er til solariebrug og til en aldersgrænse på 18 år for solariebrug, samt deres viden om solariebrug og opfattelse af egen risiko ved solariebrug. Derudover belyses udviklingen i andelen af unge solariebrugere for perioden 2008-2015.

Rapporten er udarbejdet af evalueringssenheten i Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne. Solkampagnen arbejder for at nedsætte danskernes eksponering af uv-stråling både i den naturlige sol og i solarier.

Formål

Formålet med rapporten er at give offentligheden – herunder politikere og presse – et billede af, hvor udbredt solariebrug er blandt unge 15-25-årige i Danmark i 2015, samt hvilke holdninger og viden unge har om solariebrug. Derudover bruges rapporten internt i Solkampagnen til at målrette fremtidige indsatser.

Baggrund

Solarier er kræftfremkaldende

I 2009 fastslog The World Health Organization (WHO), at uv-stråling fra solarier er kræftfremkaldende [8]. Ved brug af solarium er risikoen for at blive forbrændt stor, og man bliver samtidig udsat for en stor mængde uv-stråling på relativt kort tid. Begge elementer medvirker til at øge risikoen for udviklingen af kræft i huden [9]. Der er cirka 20 % øget risiko for at få modermærkekræft, hvis man bruger solarium, og hvis man bruger solarium inden man fylder 35 år, er risikoen øget med cirka 60 % [1]. Desuden vil risikoen for at få modermærkekræft stige, des mere en person bruger solarium [1].

Solariebrug øger risikoen for kræft i huden [10], som er en samlet betegnelse for flere forskellige sygdomme, som inddeles i to hovedgrupper; almindelig hudkræft³ og modermærkekræft.

Modermærkekræft er den mest alvorlige form for kræft i huden og er kræft, som opstår i eksisterende eller nye modermærker. Årligt registreres ca. 2.000 nye tilfælde af modermærkekræft i Danmark [11]⁴.

¹ Rapporten er sin 6. af sin slags. Mens der i nærværende rapport udelukkende belyses solarievaner blandt 15-25-årige, har samtidige tidligere rapporter haft et bredere fokus, ved også at belyse solarievaner blandt børn i alderen 5-14 år [2-7]

² Data er indsamlet i februar 2016, men eftersom respondenterne er blevet spurgt til deres solarievaner ét år tilbage i tiden, er det unges solarievaner i 2015, der belyses.

³ Dækker både over basalcellekræft og pladecellekræft

⁴ Udtræk fra NORDCAN for 2010-2014 [11].

12 % af mænd og 7 % af kvinder, som får konstateret modermærkekræft, dør af sygdommen inden for 5 år [11]. Solariebrug øger desuden risikoen for øjenskader [12].

Børn og unge er særligt udsatte

Den kræftfremkaldende effekt af uv-strålingen påvirker celledelingen i hudcellerne negativt. Da celledelingen sker hyppigere i barn- og ungdommen, idet kroppen er under udvikling, er børn og unge særligt udsatte, når de udsættes for uv-stråling fra blandt andet solarier [9].

I Danmark er modermærkekræft den hyppigste kræftform blandt unge i aldersgruppen 15-34 år⁴. I perioden 2010-2014 blev der i gennemsnit konstateret cirka 200 nye tilfælde af modermærkekræft årligt blandt 15-34 årige. Det svarer til, at der oftere end hver anden dag er en ung dansker, som får konstateret modermærkekræft [11].

Aldersgrænse på 18 år vil beskytte børn og unge

I Danmark blev der udformet en solarielov i 2014. Loven stiller blandt andet krav til strålingsniveauet i solarier og indeholder en registreringspligt blandt solarieejere. Loven indeholder desværre hverken en aldersgrænse for solariebrug eller et krav om, at der skal være personale til stede i alle solcentre, hvilket var to punkter, som Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne arbejdede for at få indført i loven.

En aldersgrænse på 18 år for solariebrug vil beskytte børn og unge mod den kræftrisiko, som er forbundet med at gå i solarium. Hvis det var ulovligt for børn og unge under 18 år at gå i solarium, ville mange tidligere og nuværende solariebrugere formentlig slet ikke være startet med at gå i solarium. Vi ved netop, at de fleste har deres solariedebut, før de fylder 18 år. En aldersgrænse for solariebrug vil således på længere sigt kunne medføre, at færre danskere rammes af hud- og modermærkekræft. En aldersgrænse for brug af solarium er allerede indført i mange europæiske lande (Tyskland, Storbritannien, Norge, Finland, Østrig, Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien og Island) og i dele af USA samt Canada [13]. I Australien er der endvidere indført totalforbud mod solarier i kommercielle forbindelser i stort set alle stater og territorier [14].

En undersøgelse fra USA har vist, at stater, som har indført lovgivning om en aldersgrænse for brug af solarium, har en lavere andel af solariebrugere end stater uden lovgivning på området [15]. En nyere undersøgelse fra staten Utah, USA, har vist, at andelen, som bruger solarium, faldt fra 12 % i 2011 til 7 % i 2013, hvor loven blev indført. [16]. Det tyder altså på, at lovgivning om en aldersgrænse for solariebrug kan have en afgørende betydning for unges forbrug.

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne vil fortsat arbejde for at få indført en aldersgrænse på 18 for solariebrug i Danmark.

Datagrundlag og analyse

Denne rapport er baseret på data fra en webbaseret spørgeskemaundersøgelse med svar fra 1.000 unge danskere i alderen 15-25 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ i forhold til køn, alder og region.

Spørgeskemaundersøgelsen er beskrevet i kapitel 9: Metode.

Statistiske analyser

Igennem rapporten er der testet, om der foreligger statistisk signifikante køns-, alders- og regionale forskelle⁵. Alle sammenhænge, som vises i rapporten, er statistiske signifikante. I de figurer, hvor der er lavet analyser for sammenhænge med køn, alder og region, og hvor der ikke er fundet en sammenhæng, er det markeret med * og en note under figuren beskriver, at der ikke er en sammenhæng.

Definitioner

Solariebrugere

Alle respondenter, der har angivet, at de har brugt solarium minimum én gang inden for de seneste 12 måneder, er kategoriseret som *solariebrugere*.

Ikke-solariebrugere, tidligere solariebrugere og aldrig-solariebrugere

Respondenter, som ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder eller som aldrig har brugt solarium, er kategoriseret som *ikke-solariebrugere*. *Tidligere solariebrugere* dækker over respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men som tidligere har brugt solarium, mens *aldrig-solariebrugere* er betegnelsen for respondenter, der aldrig har brugt solarium. *Ikke-solariebrugere* er således en samlet betegnelse for *tidligere solariebrugere* og *aldrig-solariebrugere*.

Antal respondenter i de enkelte figurer og tabeller (n)

I samtlige figurer og tabeller angives det, hvor mange respondenter, der indgår i udregningen af procentandele. Når der f.eks. står "n=1.000" betyder det, at procentandelen er udregnet på baggrund af 1.000 respondenter.

⁵ Alle statistiske analyser er foretaget i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.). For at teste, om en sammenhæng mellem to variabler er statistisk signifikant, anvendes χ^2 -tests eller student t-tests. En p-værdi $< 0,05$ vurderes som værende statistisk signifikant.

2. Unge brug af solarium

Hvor mange 15-25-årige bruger solarium?

Figur 2.1.

- 14 % af respondenterne har brugt solarium mindst én gang i løbet af det seneste år.
- 5 % har brugt solarium mindst én gang om måneden og 62 % har aldrig brugt solarium.

Hvem bruger solarium blandt 15-25-årige?

Figur 2.2.

- 18 % af piger er nuværende solariebrugere, mens dette gælder for 10 % af drenge.
- Blandt 15-20-årige er der 72 %, som aldrig har brugt solarium sammenlignet med 51 % af 21-25-årige.

Udviklingen i andelen af 15-25-årige, der bruger solarium fra 2008-2015

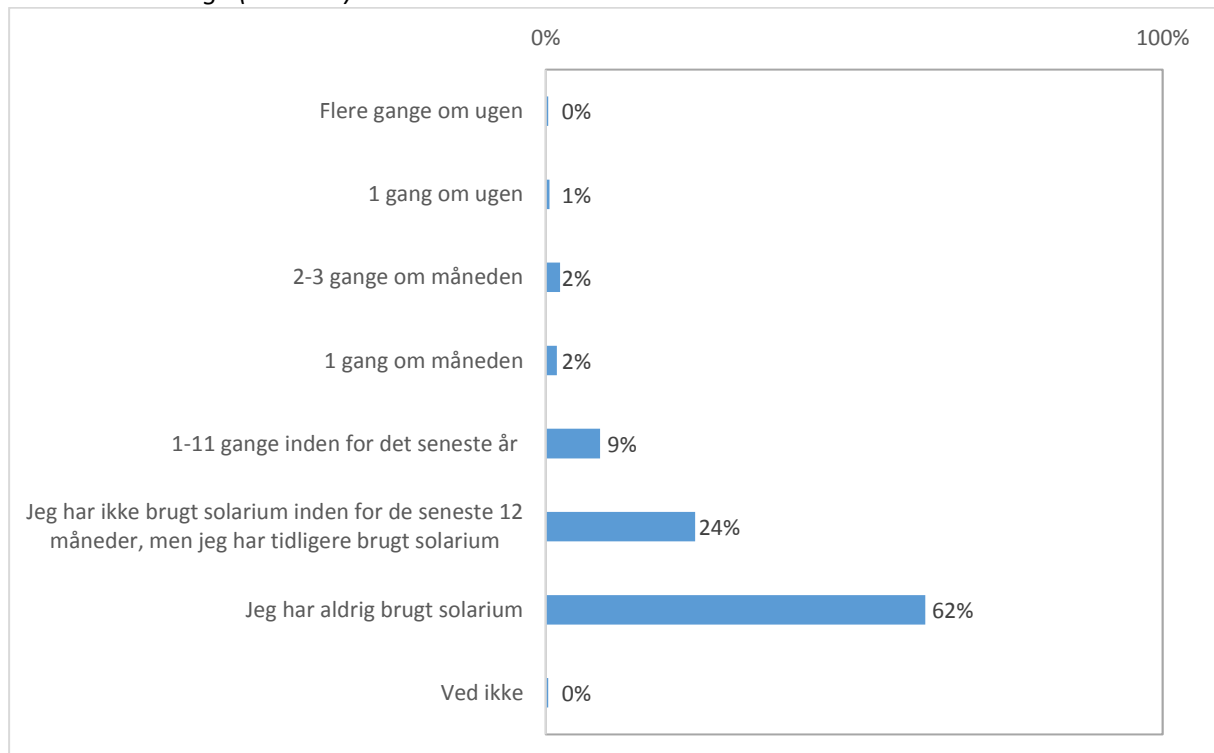
Figur 2.3.

- Andelen af 15-25-årige solariebrugere faldt fra 41 % i 2008 til 10 % i 2013, men er steget til 14 % i 2015.

Hvor mange 15-25-årige bruger solarium?

Figur 2.1. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?*

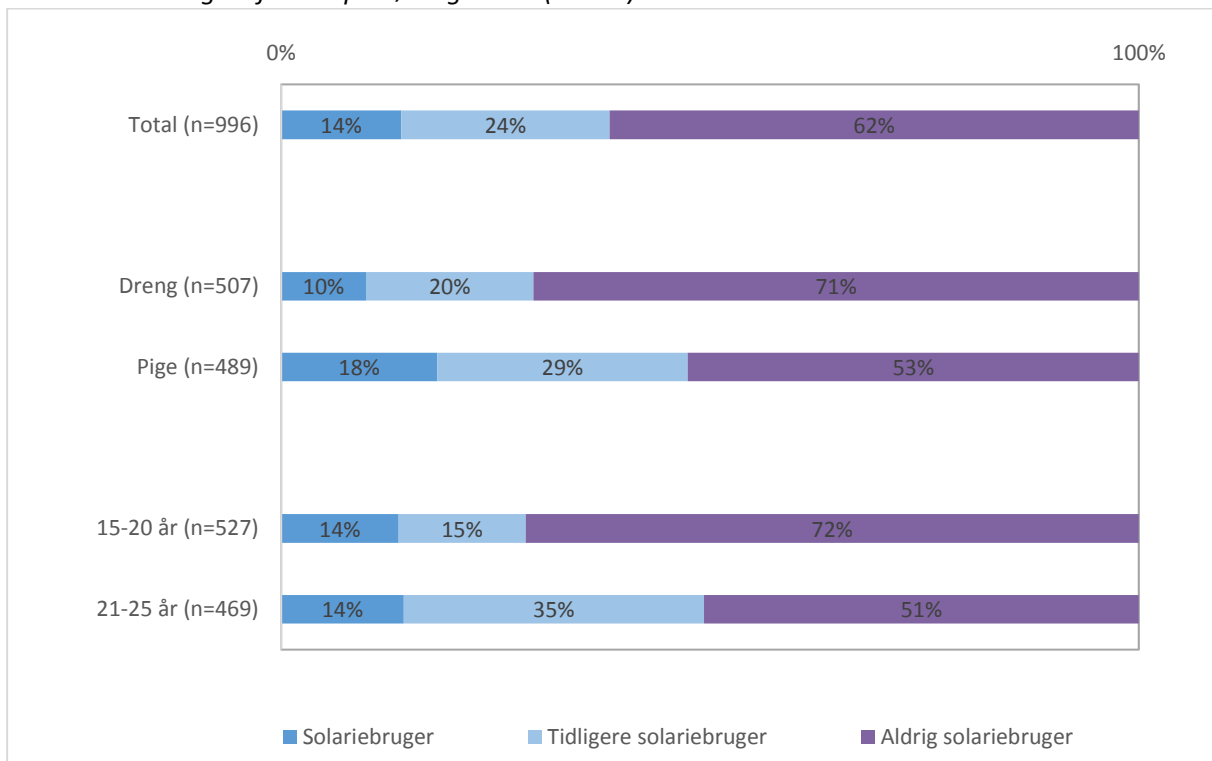
Blandt 15-25-årige (n=1.000).

Hvem bruger solarium blandt 15-25-årige?

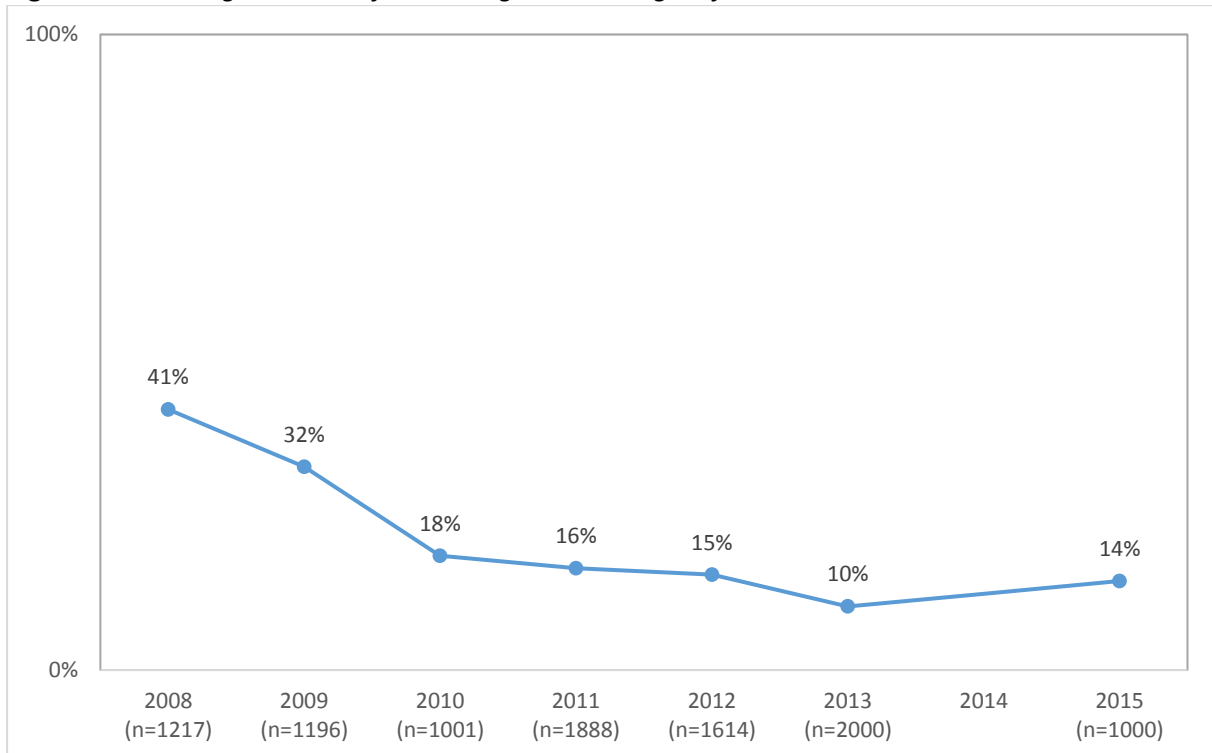
Figur 2.2. Har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?

Blandt 15-25-årige – fordelt på køn og alder*(n=996)⁶.

*Ingen signifikant forskel i forhold til region.

⁶ Her er svarkategorierne lagt sammen således, at respondenterne opdeles i "solariebruger", "tidligere solariebruger" og "aldrig solariebruger". Personer, der har svaret "ved ikke" til spørgsmålet om, om de har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er ekskluderet fra i denne analyse.

Udviklingen i andelen af 15-25-årige, der bruger solarium.**Figur 2.3.** *Udvikling i andelen af 15-25-årige solariebrugere fra 2008-2015⁷.*

⁷ Da der ikke blev samlet data ind for 2014, er der ikke angivet en procentandel for dette årstal.

3. Solariedebut

Hvor gamle er unge, når de begynder at gå i solarium?

Figur 3.1.

- 57 % af unge danskere, der har prøvet at gå i solarium, var 14-17 år første gang, de gjorde det. 24 % var 10-13 år første gang, de gik i solarium.

Hvad er den primære årsag til, at 15-25-årige går i solarium for første gang?

Figur 3.2.

- 22 % af 15-25-årige angiver, at den primære årsag til deres første solariebesøg var, at de skulle konfirmeres.
- 22 % angiver, at den primære årsag var nysgerrighed.
- 16 % af unge angiver at ville forberede deres hud til solen, inden de skulle på en ferie, som primær årsag til deres solariedebut.
- 12 % nævner andre årsager til deres første solariebesøg, herunder:
 - I ønsket om at blive brun/få farve
 - I ønsket om at dæmpe akne, mindre hudsygdomme eller eksem
 - Familie eller venner bruger solarium

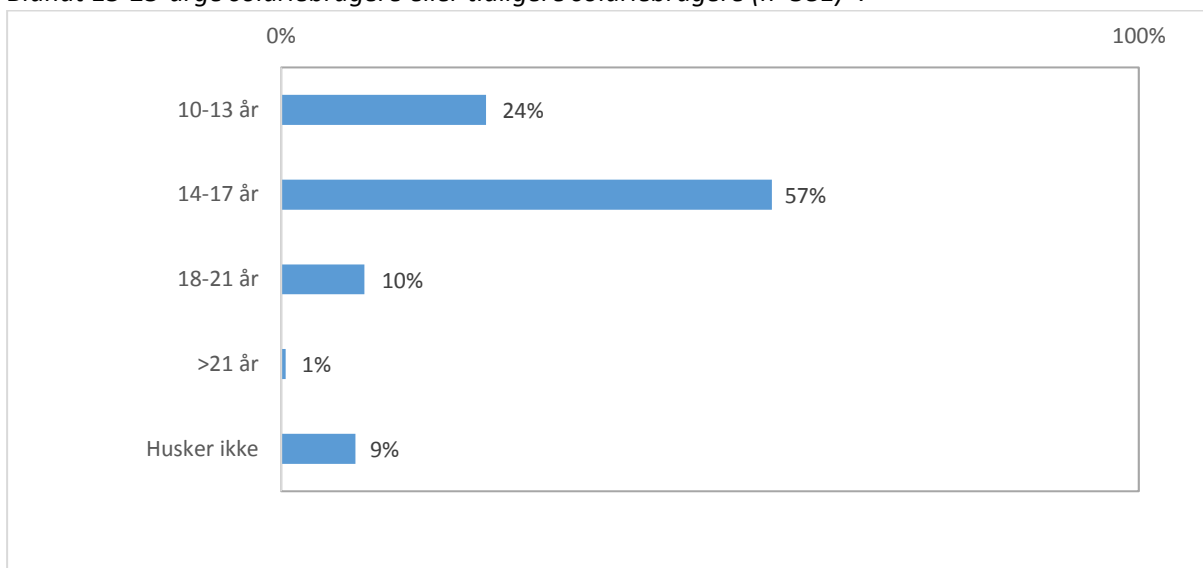
Figur 3.3.

- 30 % af piger angiver, at den primære årsag til, at de gik i solarium første gang var, at de skulle konfirmeres. Dette gælder for 9 % af drenge.
- Flere drenge end piger angiver, at den primære årsag til deres første gang i solarium var, at de var nysgerrige og bare gerne ville prøve det (26 % mod 20 %).

Hvor gamle er unge, når de begynder at gå i solarium?

Figur 3.1. *Hvor gammel var du første gang, du gik i solarium?*

Blandt 15-25-årige solariebrugere eller tidligere solariebrugere (n=381).*

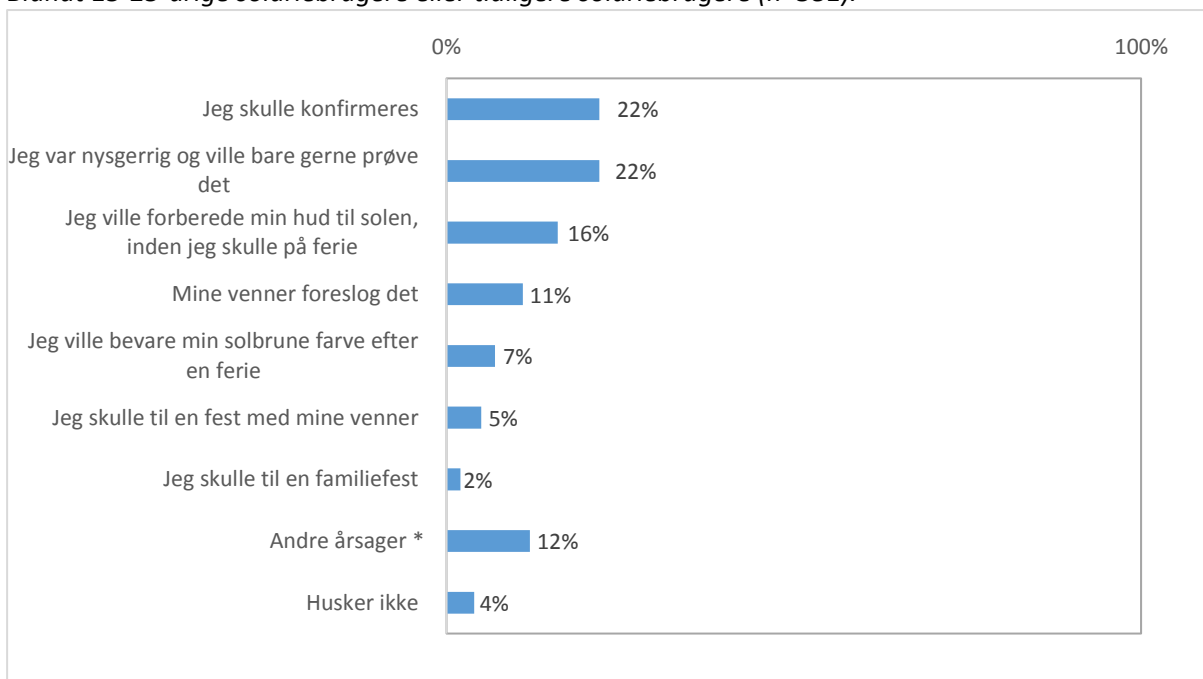

*Ingen signifikante forskelle i forhold til køn, alder og region.

Hvad er den primære årsag til, at 15-25-årige går i solarium for første gang?

Figur 3.2. *Hvad var den primære årsag til, at du gik i solarium første gang?*

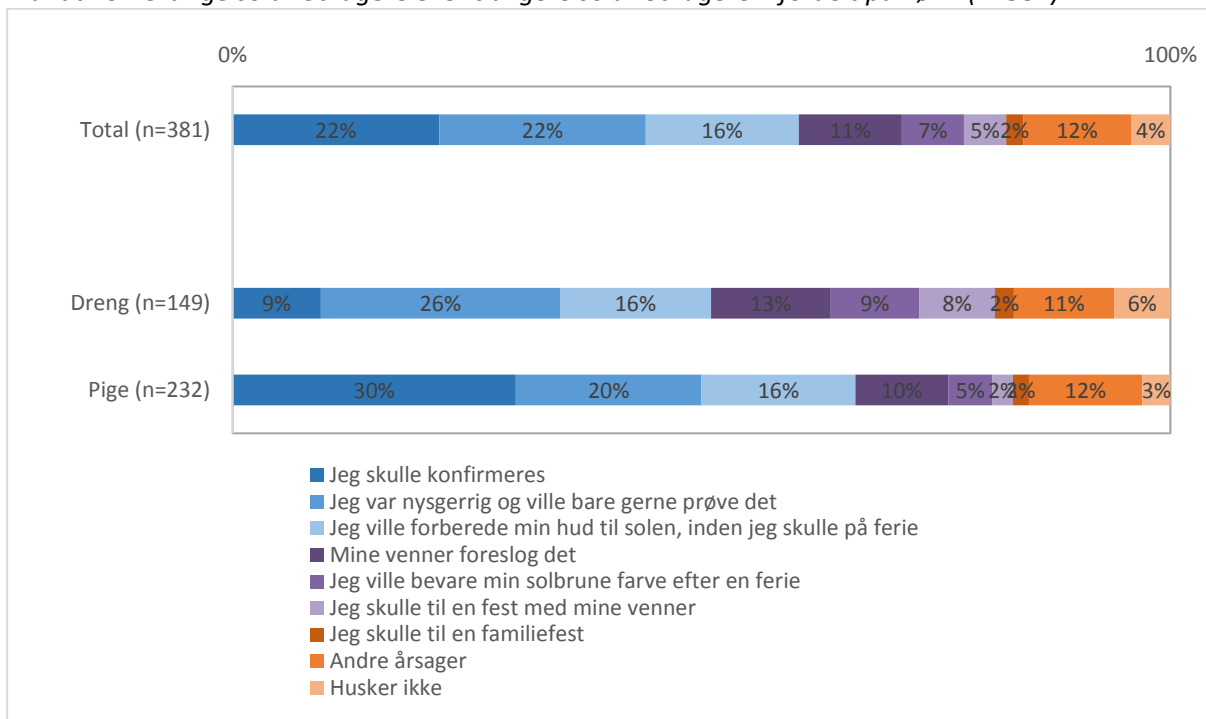
Blandt 15-25-årige solariebrugere eller tidligere solariebrugere (n=381).

*Af andre årsager nævnes blandt andet: I ønsket om at blive brun/få farve eller at dæmpe akne, mindre hudsygdomme eller eksem – eller, at familie eller venner bruger solarium.

Figur 3.3. Hvad var den primære årsag til, at du gik i solarium første gang?

Blandt 15-25-årige solariebrugere eller tidligere solariebrugere – fordelt på køn* (n=381).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til alder og region.

4. Solskoldninger ved solariebesøg

Hvor mange 15-25-årige er blevet forbrændt/solskoldet efter et solariebesøg?

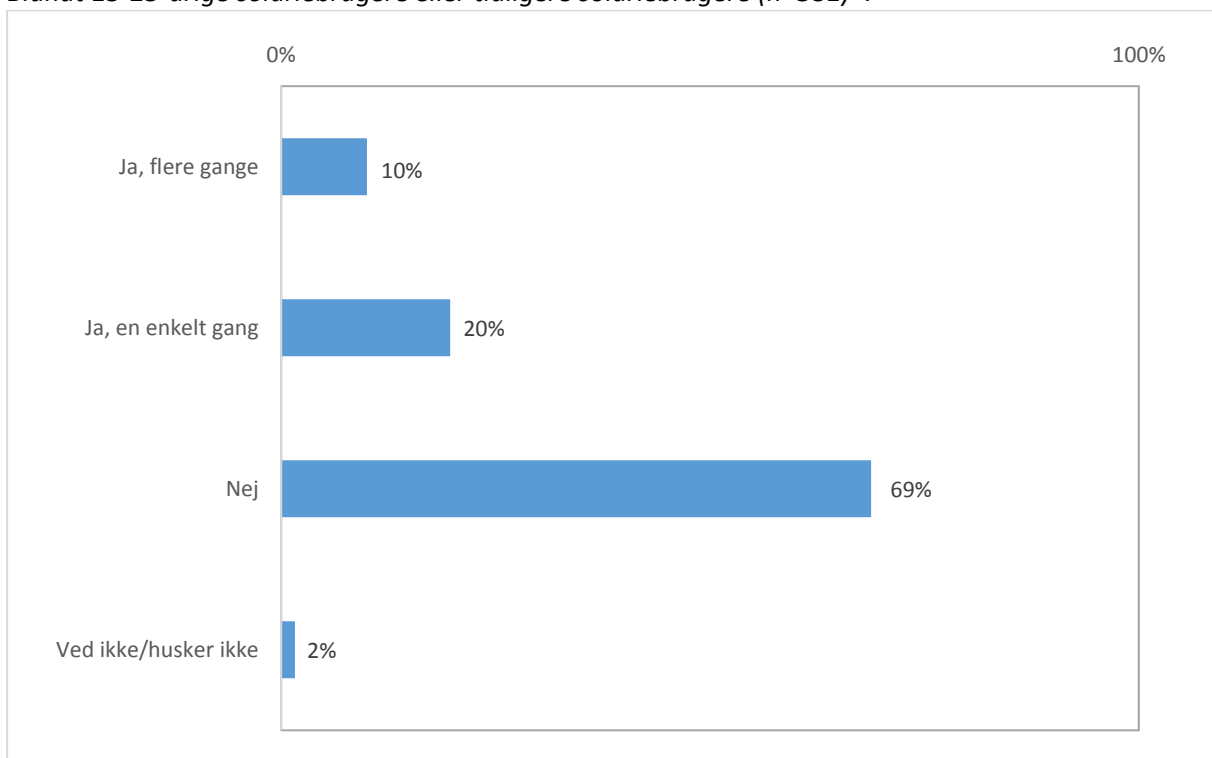
Figur 4.1.

- 10 % af respondenterne er *flere gange* blevet forbrændt/solskoldet efter et solariebesøg, mens 20 % har oplevet dette *én enkelt gang*.
- 69 % er aldrig blevet forbrændt/solskoldet efter et solariebesøg.

Hvor mange 15-25-årige er blevet forbrændt/solskoldet efter et solariebesøg?

Figur 4.1. Er du nogensinde blevet forbrændt/solskoldet⁸ efter et solariebesøg?

Blandt 15-25-årige solariebrugere eller tidligere solariebrugere (n=381)*.

*Ingen signifikante forskelle i forhold til køn, alder og region.

⁸ Ved forbrændt/solskoldet forstås enhver form for rødme, ubehag, smerte eller blærer på huden, der varer længere end 12 timer efter solariebesøget.

5. Holdninger til solariebrug

Holdninger til solariebrug blandt 15-25-årige danskere

Figur 5.1.

- 24 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er moderne at gå i solarium.
- 7 % er enige eller meget enige i, at solarium kun er skadeligt, hvis man bliver skoldet.
- 52 % er enige eller meget enige i, at solarium giver en pæn kulør.
- 14 % er enige eller meget enige i udsagnet om, at solariebrug *ikke* er farligt, hvis man kun bruger det én gang om måneden.
- 19 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er en god idé at gå i solarium inden en solferie, for at forberede huden på den kraftige uv-stråling sydpå.
- 4 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er sundt at gå i solarium.
- 45 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at de fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt.

Figur 5.2.

- En større andel af 15-20-årige (30 %) end 20-25-årige (18 %) er enige eller meget enige i, at det er moderne at gå i solarium.

Figur 5.3.

- Flere piger end drenge er uenige eller meget uenige i, at solariebrug kun er skadeligt hvis man bliver skoldet (85 % mod 77 %).
- 16 % af drenge ved ikke, om solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver skoldet, mens dette gælder for 10 % af piger.

Figur 5.4.

- Flere piger end drenge er enige eller meget enige i, at solariebrug giver en pæn kulør (54 % mod 49 %).

Figur 5.5.

- 18 % af drenge angiver, at de er enige eller meget enige i, at solarium ikke er farligt, hvis man kun bruger det én gang om måneden. Dette gælder for 10 % af piger.

Figur 5.6.

- En større andel af unge i Region Nordjylland (26 %) end unge i de øvrige regioner er enige eller meget enige i, at det god idé at gå i solarium inden en solferie. Til sammenligning er kun 13 % af unge i Region Hovedstaden enige eller meget enige i dette udsagn.

Figur 5.7.

- Flere drenge (7 %) end piger (3 %) mener, at det er sundt at gå i solarium.

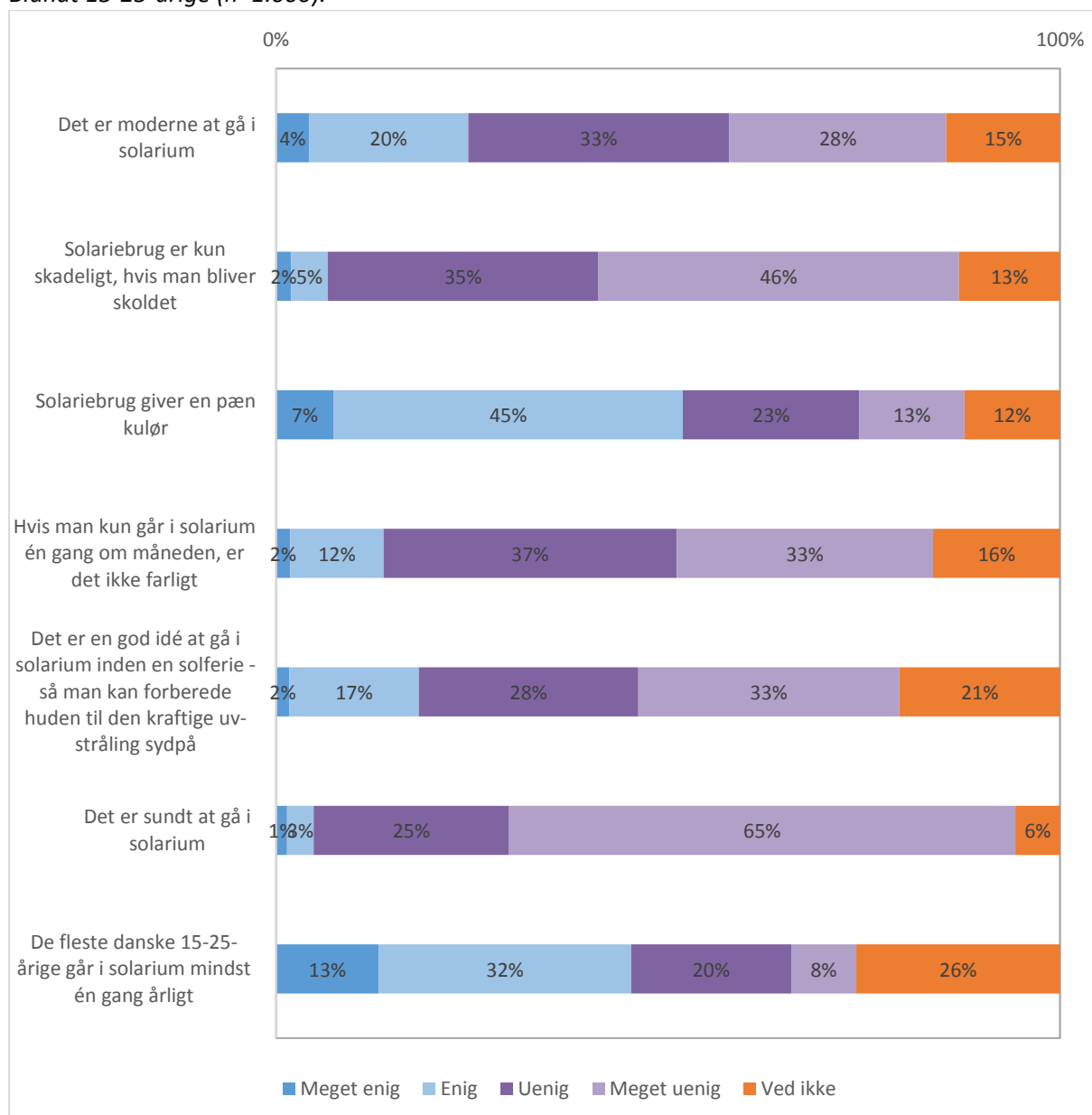
Figur 5.8.

- Flere piger end drenge angiver enige eller meget enige i, at de fleste 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt (52 % mod 39 %).
- Flest unge i Region Sjælland (54 %) og færrest i Region Hovedstaden (39 %) er enige eller meget enige i udsagnet.

Holdninger til solariebrug blandt 15-25-årige danskere

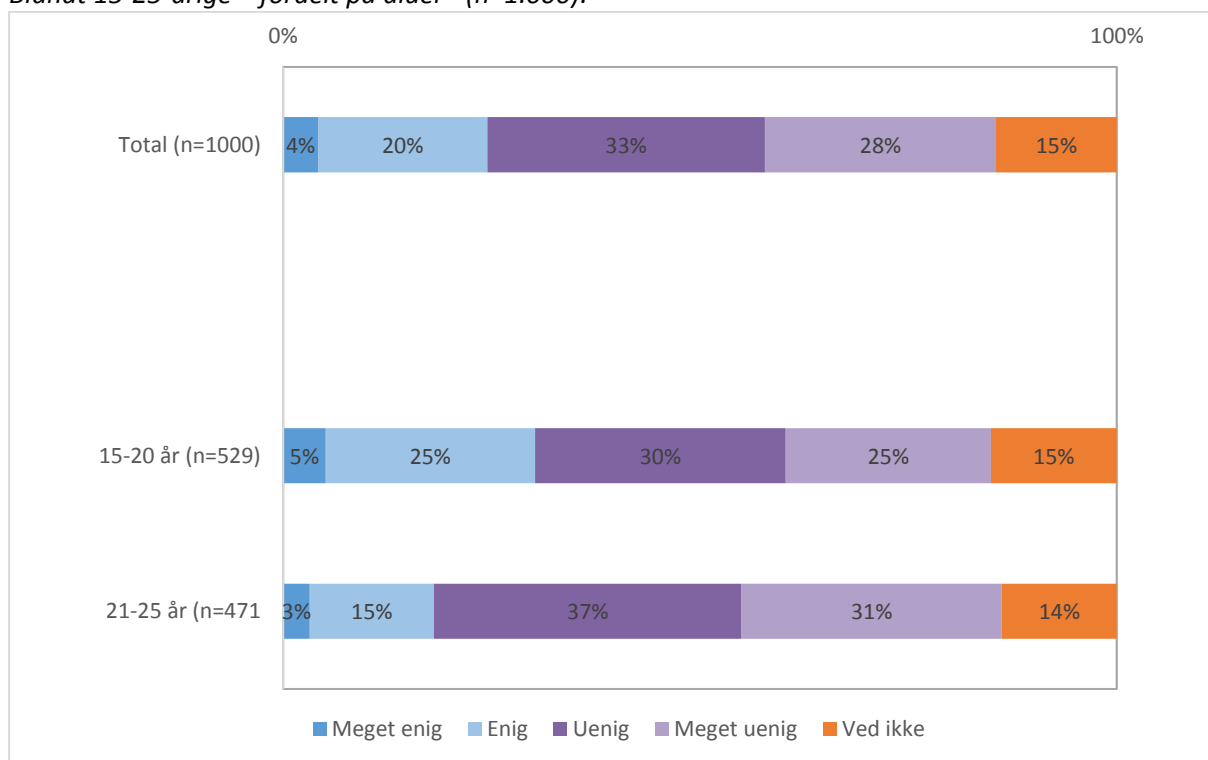
Figur 5.1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug?

Blandt 15-25-årige (n=1.000).

Figur 5.2. Enighed om udsagnet "Det er moderne at gå i solarium".

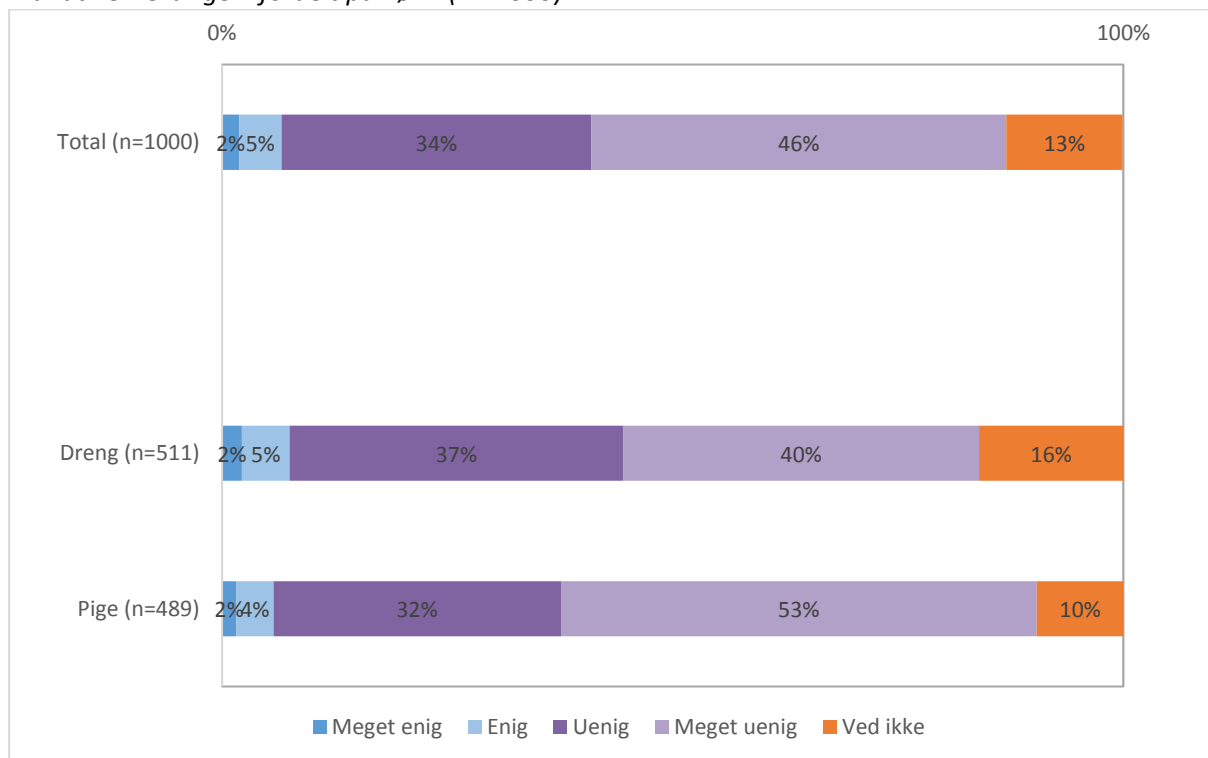
Blandt 15-25-årige – fordelt på alder* (n=1.000).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til køn og region.

Figur 5.3. Enighed om udsagnet "Solariebrug er kun skadeligt, hvis man bliver skoldet".

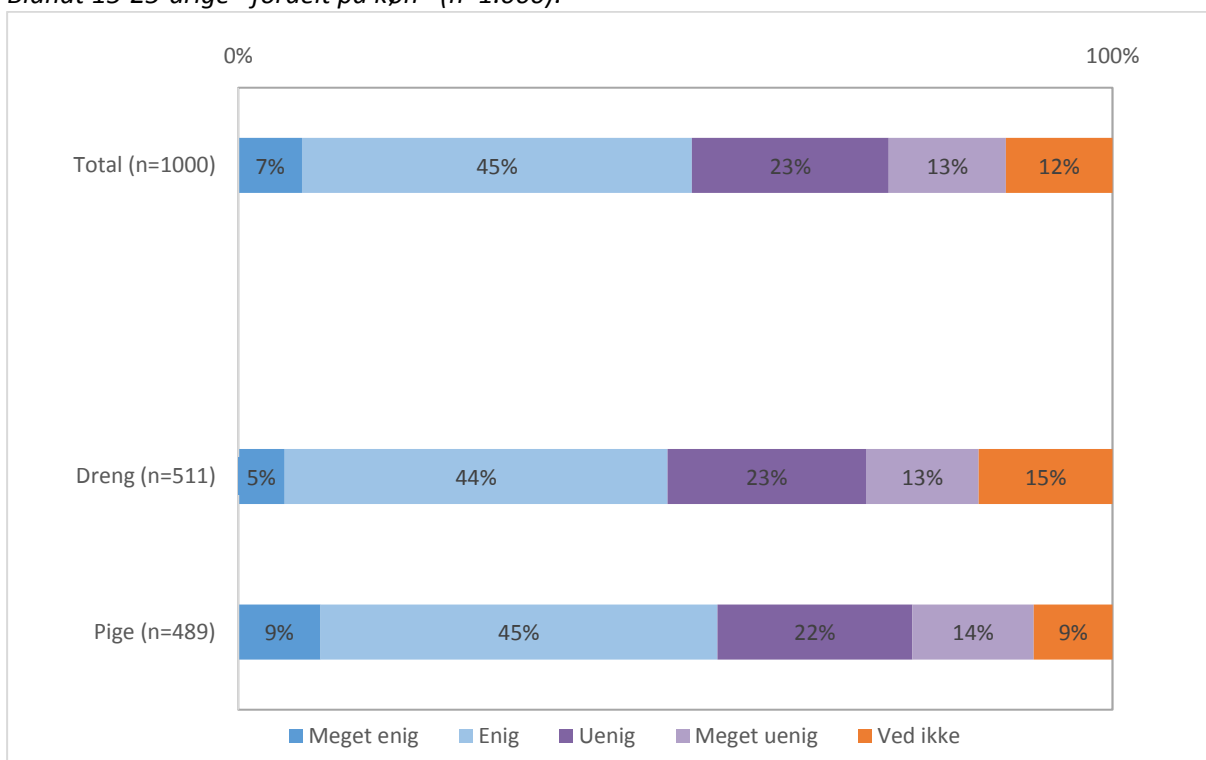
Blandt 15-25-årige – fordelt på køn* (n=1.000).

*Ingen signifikant forskel i forhold til alder og region.

Figur 5.4. Enighed om udsagnet: "Solariebrug giver en pæn kulør".

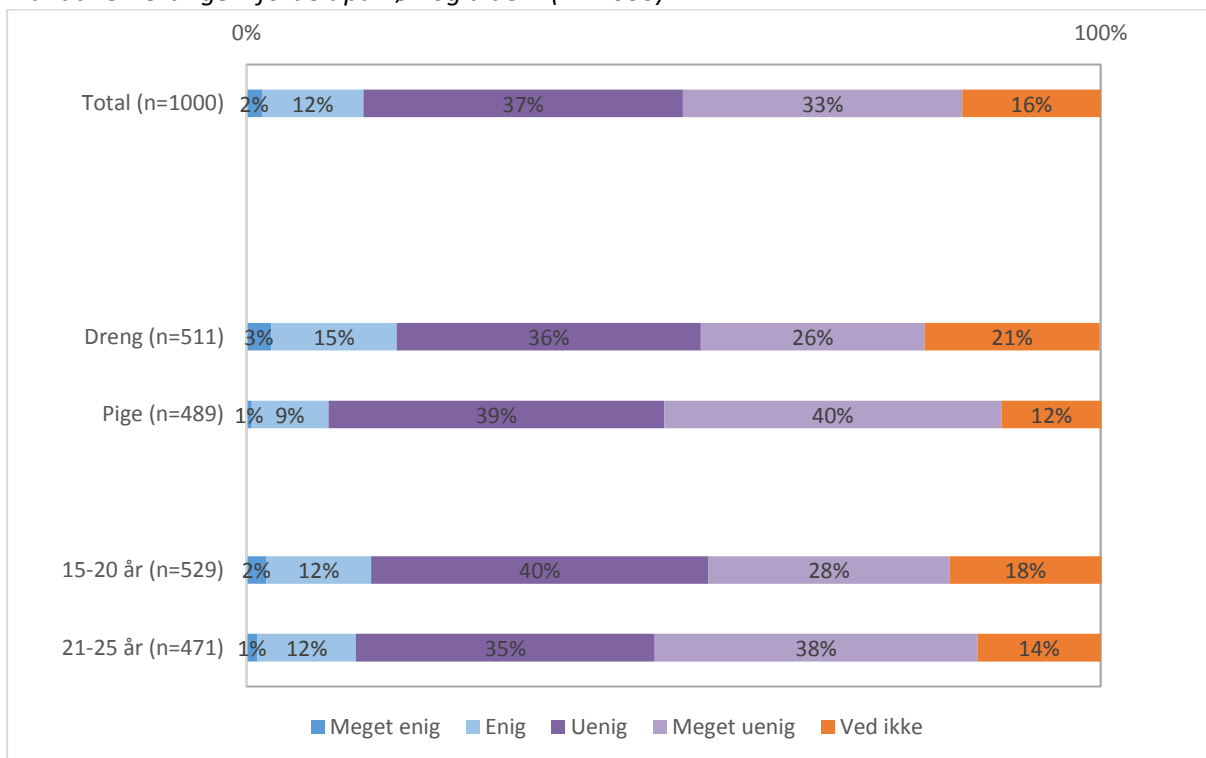
Blandt 15-25-årige – fordelt på køn* (n=1.000).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til alder og region.

Figur 5.5. Enighed om udsagnet: "Hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt".

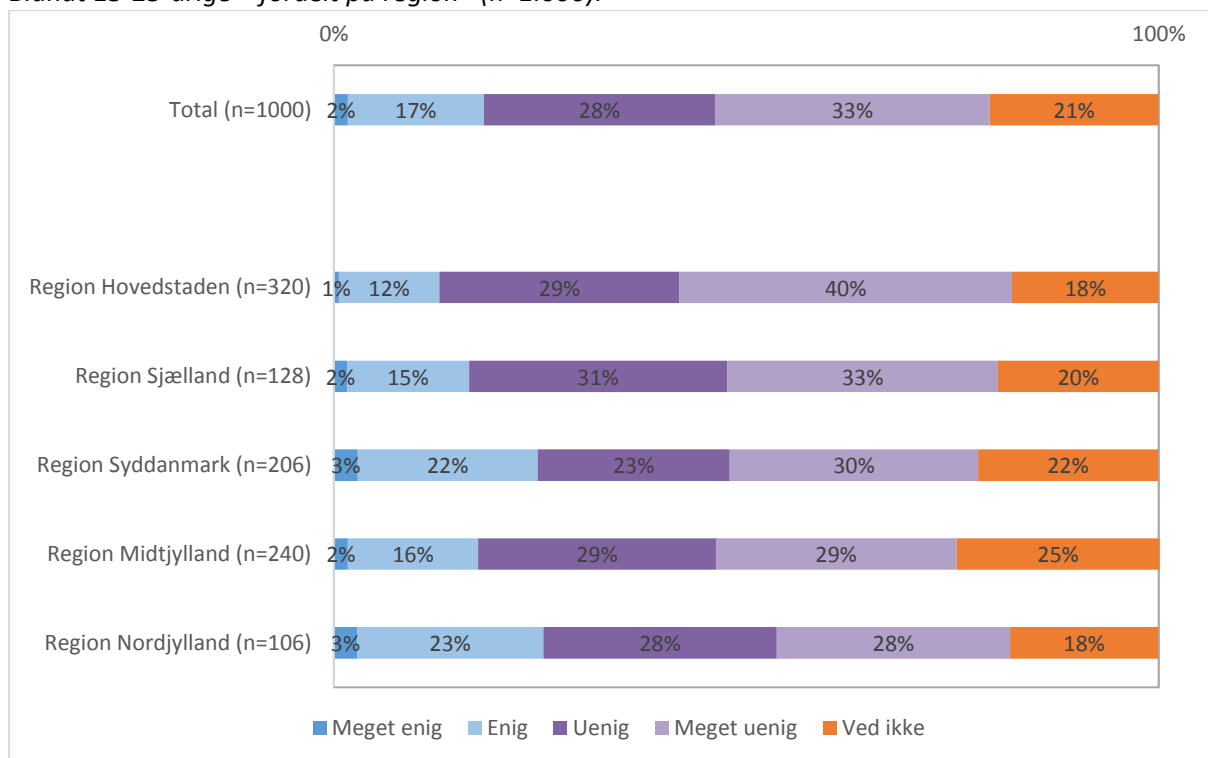
Blandt 15-25-årige – fordelt på køn og alder* (n=1.000).

*Ingen signifikant forskel i forhold til region.

Figur 5.6. Enighed om udsagnet: "Det er en god idé at gå i solarium inden en solferie – så man kan forberede huden til den kraftige uv-stråling sydpå".

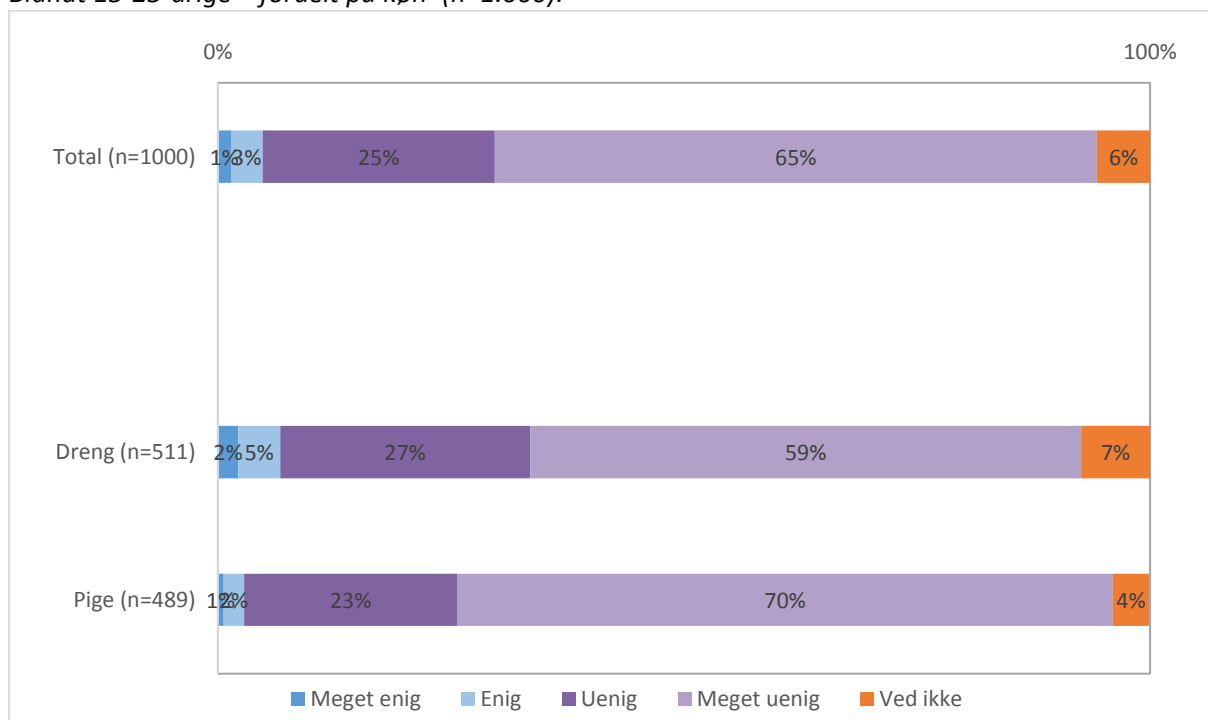
Blandt 15-25-årige – fordelt på region* (n=1.000).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til køn og alder.

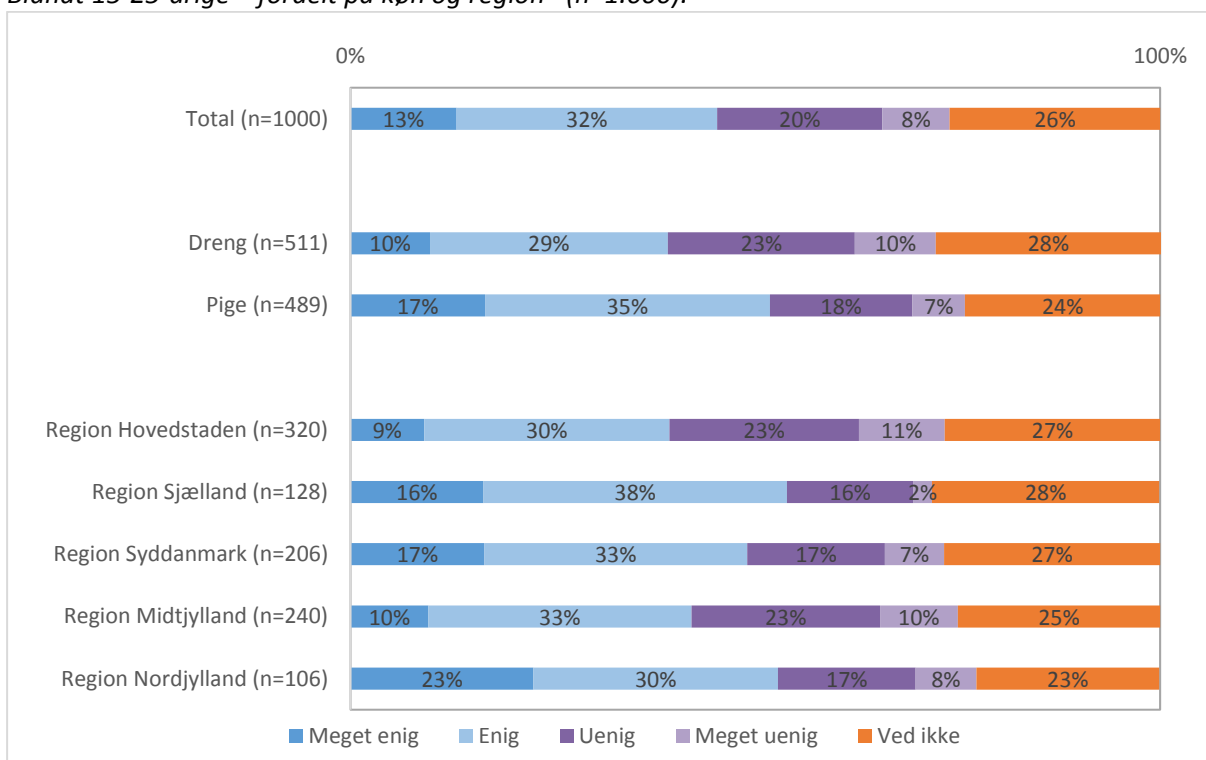
Figur 5.7. Enighed om udsagnet: "Det er sundt at gå i solarium".

Blandt 15-25-årige – fordelt på køn*(n=1.000).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til alder og region.

Figur 5.8. Enighed om udsagnet: "De fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt". Blandt 15-25-årige – fordelt på køn og region* (n=1.000).

*Ingen signifikant forskel i forhold til alder.

6. Holdninger til en aldersgrænse på 18 år for solariebrug

Hvor mange 15-25-årige mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark?

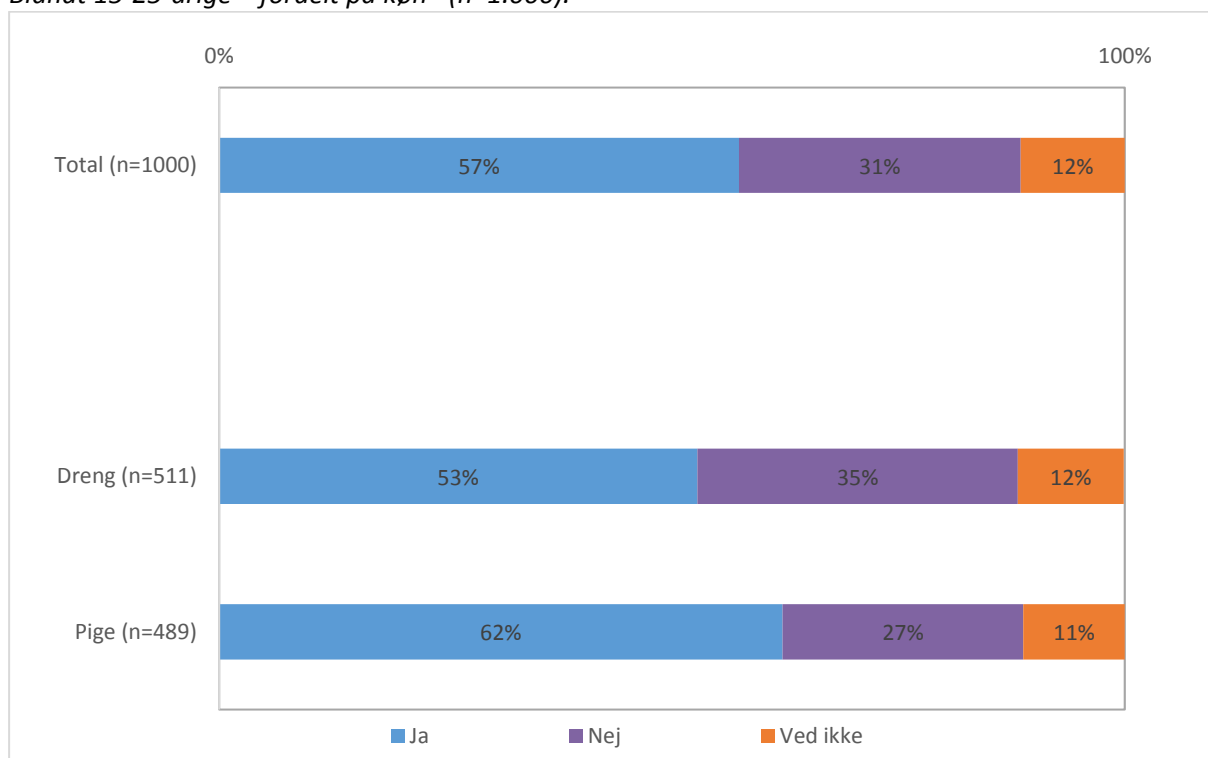
Figur 6.1.

- Over halvdelen af 15-25-årige (57 %) mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark.
- 31 % af 15-25 årige mener ikke, at der skal være en aldersgrænse.
- Flere piger end drenge mener, at der skal være en aldersgrænse (62 % mod 53 %).

Hvor mange 15-25-årige mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark?

Figur 6.1. I Danmark er der ingen regler for, hvor gammel man skal være for at gå i solarium. Mener, du, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark?

Blandt 15-25-årige – fordelt på køn* (n=1.000).

*Ingen signifikante forskelle i forhold til alder og region.

7. Unge viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft

Unge kendskab til sammenhængen mellem solariebrug og kræft

Undersøgelsens 15-25-årige respondenter blev præsenteret for en række forskellige faktorer (fuldkorn, stress, alkohol, solarium mm.), hvoraf kun nogle øger risikoen for kræft. Herefter blev de bedt om at angive, hvilke de mente, øger risikoen for kræft. Ved at præsentrere et bredt omfang af faktorer, der eventuelt kan udgøre en kræftisiko, reduceres risikoen for at lede respondenterne i retningen af korrekte svar. Figur 7.1. illustrerer andelen af respondenter, der har angivet at solariebrug er en risikofaktor for kræft.

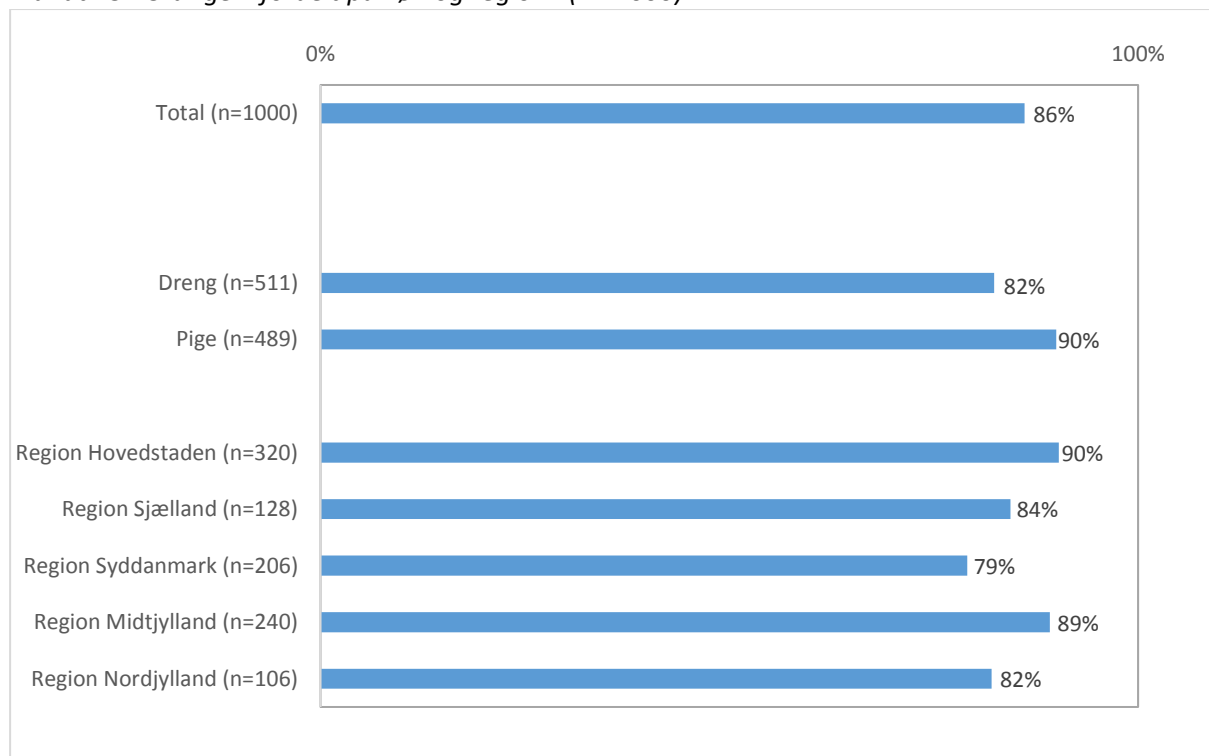
Figur 7.1.

- 86 % af 15-25-årige mener, at solariebrug øger risikoen for kræft.
- Flere piger (90 %) end drenge (82 %) mener, at solariebrug øger risikoen for kræft.
- Flest 15-25-årige i Region Hovedstaden (90 %) og færrest i Region Syddanmark (79 %) ved, at solariebrug øger risikoen for kræft.

Hvor mange 15-25-årige angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft?

Figur 7.1. Andelen af unge, der angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft.

Blandt 15-25-årige – fordelt på køn og region* (n=1.000).

*Ingen signifikant forskel i forhold til alder.

8. Unge opfattelse af risikoen ved eget solariebrug

Hvor mange 15-25-årige solariebrugere mener, at deres solariebrug forhøjer deres risiko for at få kræft i huden?

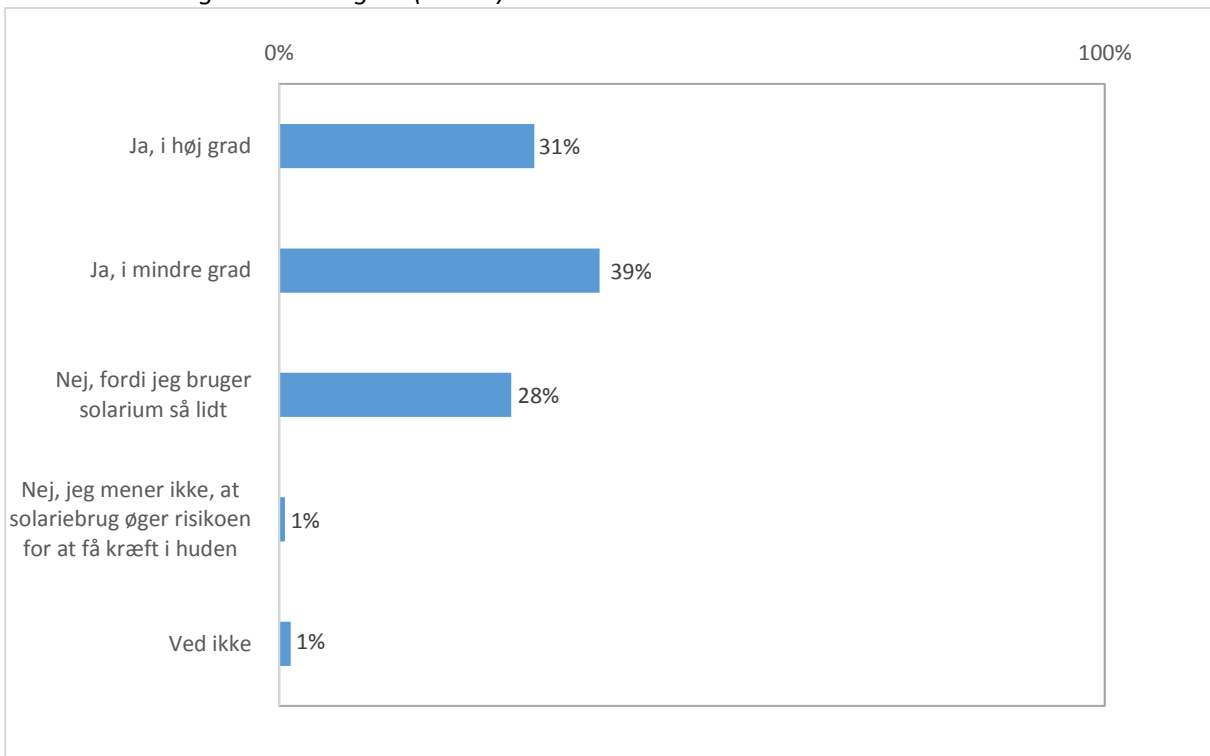
Figur 8.1.

- 31 % af 15-25-årige mener, at deres solariebrug i høj grad forhøjer deres risiko for at få kræft i huden, og 39 % mener, at det forhøjer risikoen i mindre grad.
- 28 % af 15-25-årige mener ikke, at deres solariebrug forhøjer deres risiko for at få kræft i huden, eftersom de bruger solarium i et begrænset omfang.
- 1 % mener ikke, at solariebrug generelt forhøjer risikoen for at få kræft i huden.

Hvor mange 15-25-årige solariebrugere mener, at deres solariebrug forhøjer deres risiko for at få kræft i huden?

Figur 8.1. Mener du, at dit solariebrug forhøjer din risiko for at få kræft i huden (almindelig hudkræft eller modermærkekræft)?

Blandt 15-25-årige solariebrugere (n=139)*.

*Ingen signifikante forskelle i forhold til køn, alder og region.

9. Metode

Denne rapport er baseret på data fra en undersøgelse blandt 1.000 unge danskere i alderen 15-25 år. Data er indsamlet af analyseinstituttet Voxmeter A/S i perioden 5. februar til 13. marts 2016 og er nationalt repræsentativt på køn, alder og region. Dataindsamlingen er sket ved hjælp af et webbaseret spørgeskema, og alle data er selvrapporterede.

Repræsentativitet

De 1.000 gennemførte interviews blandt unge danskere i alderen 15-25 år er fordelt, således at data er repræsentativ i forhold til køn, alder og region. Det vil sige, at data er indsamlet via kvoter, som svarer til fordelingen af køn, alder og region i den danske befolkning af 15-25-årige⁹. Dette sikrer at respondenterne er nationalt fordelt i forhold til:

- Køn (mænd og kvinder)
- Alder (15-20 og 21-25 år)
- Region (Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland)

Ved indsamling af data er der blevet accepteret en afvigelse på op til +/- 5 %, hvilket svarer til mellem ét og fire interviews per kvote – afhængigt af kvotens størrelse.

Rekruttering af deltagere

For alle af Voxmeters panelmedlemmer eksisterer oplysninger om demografiske variabler som køn, alder og region, og der er i forbindelse med denne undersøgelse præstratificeret på disse tre variabler. Dette vil sige, at der, forud for rekrutteringen af deltagere, blev konstrueret 20 grupper, som svarer til de 20 forskellige kvoter, der ønskedes på baggrund af køn, alder og region. Inden for disse 20 grupper blev der foretaget en simpel tilfældig udvælgelse af respondenterne. Disse respondenter blev inviteret via en invitationsmail.

Voxmeters internetpanel er udelukkende telefonisk rekrutteret, hvormed der undgås selvselektion, som kan forekomme ved selvtilmelding via hjemmesider, pop-ups eller lignende. Dette er med til at sikre, at panelet er repræsentativt for hele den del af befolkningen, som har internetadgang. I forbindelse med undersøgelser modtager Voxmeters panelmedlemmer point for at besvare et spørgeskema. Point, som kan bruges på gaver eller gavekort i Voxmeters Panelshop, donere til velgørenhed eller købe lodder for til lodtrækninger af større præmier. I denne undersøgelse deltog respondenterne yderligere i en lodtrækning om en iPad eller et rejsegavekort á 3.000 kroner.

Svarprocent

Voxmeter indsamlede data fra i alt 1.000 respondenter i alderen 15-25 år. Der blev i alt inviteret 3.533 unge. Hvis de inviterede respondenter ikke svarede, sendte Voxmeter en rykker via e-mail og sms og senere via telefon. I alt blev 1.510 spørgeskemaer besvaret fuldt ud. 510 af disse blev frascreenet på

⁹ Baseret fra tal fra Danmarks Statistik, folketal 4. kvartal 2015.

grund af allerede fyldte kvoter i forhold til køn, alder og region. Dette udmøntede i besvarelser fra i alt 1.000 respondenter.

Bortfaldsproblematikker ved webundersøgelser

Webbaserede undersøgelser bliver oftere og oftere anvendt til at indsamle data til befolkningsrepræsentative undersøgelser. Denne form for undersøgelser er nyere end postale og telefoniske undersøgelser og har både visse fordele og svagheder. En fordel ved webundersøgelser er, at de er billigere og hurtigere at gennemføre end postale undersøgelser og telefoninterviews. Svarprocenten for webundersøgelser er dog generelt lavere end ved andre former for undersøgelser [17]. Derfor er det også svært at udelukke, at respondenter, som har valgt at deltage i en undersøgelse som denne, kan adskille sig fra den generelle danske befolkning.

Voxmeter har lavet en bortfaldsanalyse ud fra køn, alder og region, som viser de respondenter, som ikke har svaret på undersøgelsen. Frafaldet i denne undersøgelse var lidt højere blandt kvinder end mænd og lidt højere i aldersgruppen 21-25 år end i aldersgruppen 15-20 år. I og med at denne undersøgelse er indsamlet via kvoter, bliver bortfaldsproblematikken mindre alvorlig. Kvoterne kan sikre, at det ønskede antal besvarelser fra bestemte persongrupper (i dette tilfælde i forhold til køn, alder og region) kan opnås. Derudover har data været indsamlet på nogenlunde samme måde alle de år, rapporterne er blevet lavet (2008-2015)¹⁰. Bortfaldsproblematikken har derfor været den samme i alle undersøgelserne, og det er derfor muligt at belyse udviklingstendenser for perioden 2008-2015 i de tilfælde, hvor der ikke har været væsentlige ændringer i spørgsmålsformuleringerne.

Statistiske analyser

I rapporten præsenteres kun statistisk signifikante forskelle i forhold til køn, alder og region. Statistisk signifikante forskelle er blevet undersøgt ved χ^2 -test, hvor et signifikansniveau på 5 % er anvendt. Alle analyser er foretaget i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.).

Spørgsmål til undersøgelsen

Spørgsmål til undersøgelsen, datagrundlag, metode med videre kan rettes til analyse- og evalueringskonsulent Christine Lind Behrens (behrens@cancer.dk) ved Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringsenhed.

¹⁰ Den overordnede metode for dataindsamlingen har været ens i perioden fra 2008-2015. Dog er der anvendt forskellige analyseinstitutter til dataindsamlingen.

Litteratur

1. Boniol, M., et al., *Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis*. BMJ, 2012. **345**: p. e4757.
2. Thorgaard, C. and A. Krarup, F, *Børn og Unges solarievaner 2008 [in Danish]*. 2009, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba).
3. Krarup, A., F and C. Thorgaard, *Børn og unges solarievaner 2009 [in Danish]*. 2010, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba).
4. Darsø, L., C.L. Behrens, and L.H. Schmidt, *Børn og unges solarievaner 2010 - en kortlægning [in Danish]*. 2011, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)
5. Darsø, L., C.L. Behrens, and H. Schmid, *Børn og unges solarievaner 2011 - en kortlægning [in Danish]*. 2012, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)
6. Darsø, L. and C.L. Behrens, *Børn og unges solarievaner 2012 - en kortlægning [in Danish]*. 2014, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)
7. Behrens, C.L. and M.P. Jensen, *Børn og unges solarievaner 2013 – en kortlægning [in Danish]*. 2015, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba).
8. Ghassassi, F.E., et al., *WHO International Agency for Research on Cancer Monograph Working Group. A review of Human Carcinogens - Part D: Radiation*. Lancet Oncol, 2009. **10**: p. 751-752.
9. Autier, P. and P. Boyle, *Artificial ultraviolet sources and skin cancers: rationale for restricting access to sunbed use before 18 years of age*. Nat.Clin.Pract.Oncol., 2008. **5**(4): p. 178-179.
10. IARC, *Radiation: Volume 100 D – a review of human carcinogens*. International Agency for Research on Cancer (IARC), World Health Organization (WHO), 2012.
11. Engholm G, F.J., Christensen N, Johannesen TB, Khan S., Køtlum JE, Milter MC, Ólafsdóttir E, Pukkala E, Storm HH. *NORDCAN: Cancer Incidence, Mortality, Prevalence and Survival in the Nordic Countries, Version 7.3 (08.07.2016)*. Association of the Nordic Cancer Registries. Danish Cancer Society. Available from <http://www.ancr.nu>, accessed on 15/08/2016. 2016.
12. Gallagher RP, L.T., *Adverse effects of ultraviolet radiation: a brief review*. Prog Biophys Mol Biol, 2006. **92**: p. 119-131.

13. Sinclair, C. and J.K. Makin, *Implications of lessons learned from tobacco control for tanning bed reform*. *Prev.Chronic.Dis.*, 2013. **10**: p. E28.
14. Howe, M., *Commercial solariums banned in Australia*. *Lancet Oncol*, 2015. **16**(2): p. e58.
15. Guy, G.P., Jr., et al., *State indoor tanning laws and adolescent indoor tanning*. *Am J Public Health*, 2014. **104**(4): p. e69-74.
16. Simmons, R.G., et al., *Decrease in Self-Reported Tanning Frequency among Utah Teens following the Passage of Utah Senate Bill 41: An Analysis of the Effects of Youth-Access Restriction Laws on Tanning Behaviors*. *J Skin Cancer*, 2014. **2014**: p. 839601.
17. Dobrow, M., et al., *Response audit of an internet survey of health care providers and administrators: implications for determination of response rates*. *J.Med Internet Res*, 2008. **10**(4): p. e30.

I denne rapport kortlægges unges solarievaner i 2015. Rapporten er baseret på data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.000 unge danskere i alderen 15-25 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativt på køn, alder og region og blev gennemført i februar-marts 2016.

I rapporten vises hvor mange 15-25-årige danskere, der går i solarium, samt udviklingen i andelen af solariebrugere blandt 15-25-årige fra 2008-2015. I rapporten er der også tal for debutalder for solariebrug, solskoldninger ved solariebrug samt holdninger til solariebrug, herunder hvor mange unge danskere, der går ind for en 18-års aldersgrænse for solariebrug. Derudover belyses de unges viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft.

Rapporten er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringssenhed.

**Kræftens Bekæmpelse og
TrygFondens Solkampagne**

Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Tlf.: 3525 7500
www.cancer.dk